

VERDENS GANG

Her i midten af februar er Atlantsammenslutningen klar til endnu et år med mange spændende projekter. Projekter der i høj grad relaterer sig til topaktuelle begivenheder på den danske såvel som internationale scene. Siden sidst har Rusland f.eks. igen spillet med musklerne, da Gazprom lukkede gasforsyningen til Ukraine. Dette viser blot, at Atlantsammenslutningens fokus på energiforsyningsikkerhed fortsat er yderst aktuelt, og emnet vil bl.a. blive berørt på sommerens internationale ungdoms-seminar DAYS 2009. Derudover sætter finanskrisen sit præg på både den internationale og nationale dagsorden, og krisen fyldte da også sin del, da USA's nye præsident Barack Obama holdt sin tiltrædelsestale den 20. januar, mens hele verden lyttede med. Landet går nu ind i en ny periode, og det vil blive spændende og afgørende også udenfor USA's grænser, hvilke former for "change", vi bliver vidner til.

Til trods for, at finanskrisen kradser og økonomien er stram for de fleste, arbejder Atlantsammenslutningen videre med en lang række initiativer i det nye år, ikke mindst i bestræbelserne på at modernisere organisationens profil og udtryk. Vores grafiske identitet er ved at undergå en større forandring, og med lidt held får vi også den snart 8 år gamle hjemmeside grundigt opdateret, hvilket godt kan synes påkrævet.

I forhold til vore mange projekter, vil det altoverskyggende fokus i foråret være på NATOs 60 års jubilæum i april, der fra Atlantsammenslutningens side vil blive markeret med en bog samt en heldagskonference. Derudover vil både forårets og efterårets aktiviteter og publikationer sætte fokus på EU's rolle som sikkerhedspolitisk

aktør og global fredsmægler - bl.a. på DAYS 2009 og på vores nationale seminar NAT-SEM i efteråret.

MÅNEDEN DER GIK

Sekretariatet

Vi siger tak til Martin Hauge Pedersen og Tiffany Ng for deres indsats som praktikanter i efteråret 2008. Velkommen til Ruben Kidde som ny praktikant i foråret. Tidligere praktikant Berit Børgesen er ansat som projektmedarbejder.

Sikkerhedskonference om Afghanistan afholdt i Oslo

Den 2. og 3. februar afholdt vore norske kolleger deres traditionelle sikkerhedspolitiske konference på Leangkolle i udkanten af Oslo, i år med fokus på de mange udfordringer det internationale samfund står overfor i Afghanistan. Den norske forsvarsminister åbnede arrangementet, der også bød på indlæg fra en række internationale eksperter inkl. Norges NATO ambassadør. Fra Atlantsammenslutningen deltog Troels Frøling og Ivan Andresen, og lejligheden blev således også benyttet til at koordinere vores samarbejde med nordmændene på Balkan og se på perspektiver for en koordineret indsats i Ukraine.

Internat om NATOs fremtid

På NATOs kommende topmøde i april forventes arbejdet på et nyt strategisk koncept at blive iværksat, og i den forbindelse bør Danmark naturligvis overveje hvilken udvikling vi herhjemme kunne ønske for alliancen. På den baggrund afholdt Dansk Institut for Militære Studier et 24-timers internat den 5.-6. februar, hvor repræsentanter fra ministerier, forsvaret, universiteter og NGO'er (herunder Atlantsammenslutningen), mødtes for at diskutere fremtiden for NATO og Danmark. Der blev bl.a. af-

holdt tre workshops med særdeles grundige diskussioner. Arbejdet skal munde ud i en kommende rapport fra DIMS, der skal tjene som input til beslutningstagerne i forbindelse med debatten om fremtidens NATO.

NATIONALE ARRANGEMENTER

Foredrag

Atlantsammenslutningen tilbyder også i 2009 at holde foredrag om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner på landets gymnasier og andre skoler. I uge 8 følger en liste over hvilke emner Atlantsammenslutningen kan tilbyde foredrag om.

Repræsentantskabsmøde

Tirsdag d. 21. april afholder Atlantsammenslutningen repræsentantskabsmøde.

I den forbindelse stiller vi forsvarsminister Søren Gade, Jeppe Kofoed fra Socialdemokraterne samt en tredje ikke bekræftet deltager i stævne til en debat, som tager udgangspunkt i forsvarskommissionens visioner for fremtidens forsvar.

Copenhagen Conference

Onsdag d. 6. maj slår Atlantsammenslutningen dørene op for Copenhagen Conference. Temaet vil være NATO's 60 års jubilæum.

DAYS 2009

Til sommer afholdes den 24. udgave af det internationale ungdomsseminar DAYS.

Allerede nu er Atlantsammenslutningens medarbejdere i færd med at gøre arrangementet køreklart.

INTERNATIONALE ARRANGEMENTER

Atlantsammenslutningens projekt i Ukraine fortsætter ufortrødent i det nye år. Allerede i slutningen af februar afholdes det andet Atlantiske Akademi, hvor der nok en gang vil være lejlighed til at

samle repræsentanter fra alle Ukraines 27 regioner til oplæg og diskussioner af civilsamfundets rolle i dette enorme land mellem øst og vest. Det første akademi af denne type blev afholdt i Kiev i oktober sidste år, og igen i år vil vi fokusere på at styrke opbygningen af et nationalt netværk med henblik på at øge befolkningens kendskab til EU, NATO og internationale forhold generelt.

NATO ungdomstopmøde

Atlantic Treaty Association (ATA) står sammen med NATOs Public Diplomacy Afdeling og US Atlantic Council for et "ungdoms topmøde" i Strasbourg-Kehl parallelt til NATO topmødet 1-4 april. NATO topmødet holdes i forbindelse med NATOs 60 år og det forventes, at der vedtages en sikkerhedspolitisk erklæring, der også kan være led i processen med at udarbejde en ny NATO strategi 2009-2010.

Hver af ATA medlemsorganisationerne kan have to deltagere i ungdomstopmødet og ATA udsender kriterier for udvælgelsen medio februar. Der deltager 300 unge fra især Tyskland og Frankrig samt internationale studerende fra institutter i Strasbourg. Hovedopgaven for deltagerne i ungdomstopmødet bliver at bidrage til en ny sikkerhedspolitisk dagsorden bl.a. i form af arbejde i workshops og plenum.

PUBLIKATIONER

Sikkerhedspolitisk INFO

I starten af februar udkom årets første udgave af Sikkerhedspolitisk INFO. Under overskriften "Forbehold fra en svunden tid" diskuterer tidligere praktikant og stud.mag. Martin Hauge Pedersen konsekvenserne af det danske forsvarsforbehold. Nummeret, som er endnu et led i organisationens projekt med fokus på europæisk sikkerhedspolitik, kan downloa-

des på Atlantsammenslutnings hjemmeside.

I starten af marts forventer Atlantsammenslutningen at kunne præsentere endnu en udgave af Sikkerhedspolitisk INFO. Dette nummer vil byde på en komparativ sammenligning af europæisk og amerikansk udenrigspolitik.

YATA DANMARK - v/formand Julie Blegvad

Et nyt år

Et nyt år er begyndt og med de omvæltninger, der er sket på den internationale scene i de forløbne måneder, føles dette år ekstra nyt: USA har fået en ny præsident, vi står midt i en verdensomspændende finanskrise, og et nyt billede begynder at tegne sig på den internationale scene. Vi er mange, der har fulgt med i valget med tilbageholdt åndedræt, og vi er mange, der føler, at forskellige problemer rundt om i verden, mere end nogensinde før, er vores alles fælles problem. Det gælder selvfølgelig især i forbindelse med finanskrisen.

Handlingslammelse

Der er, og det er til gengæld ikke noget nyt, brug for handling. Det internationale samfunds kompleksitet kan imidlertid let efterlade én handlingslammet: Hvor og hvordan skal man agere, og har man i det hele taget mulighed for at påvirke noget som helst?

Til det er der ikke andet at sige, end at man ikke taber noget ved at forsøge, og at der er meget at vinde. Sværere er følgende spørgsmål:

Hvordan kan jeg vide mig sikker på, hvad min egen holdning til denne og hin konflikt egentlig er? Man kan søge svar hos medierne - hvilket i udgangspunktet ikke er en helt dårlig idé - men det informationsoverload man udsættes for hver dag og de mange forskellige holdninger man tilbydes at abon-

ner på, resulterer ofte blot i en øget bevidsthed om tingenes kompleksitet.

Hvad kan YATA?

Er YATA's arrangementer bare endnu et tilbud om selvvalgt informationsbombardement? Jeg har, siden jeg blev medlem af YATA spekuleret en del over dette spørgsmål. Det jeg er kommet frem til er, at processen med at engagere sig og handle aktivt giver én en helt unik mulighed for udvidelse af bevidstheden om forskellige problemstillinger.

Desuden giver det at opsøge og tale med mennesker (ambassadører, embedsmænd, eksperter, medstuderende mv.) ansigt til ansigt en fantastisk mulighed for selv at tage stilling til sagen. Jo mere og flere man opsøger, des mere får man svar.

Nytårsønske

Det er YATA's forhåbning, at organisationen i det nye år får bedre mulighed for at udnytte sit potentiale; at vi kan få engageret flere folk, der kan være med til at sprede ikke bare information om det internationale samfunds problemstillinger men især *motivation* til selv at søge svar og handle.

Der er en mulighed derude for indflydelse og for at ændre nogle ting til det bedre, og hvor lille denne mulighed end er, må man forsøge at gribe den.

Har du lyst til at være med i YATA, Atlantsammenslutningens ungdomsudvalg, så kontakt formand Julie Blegvad på julie@atlant.dk

GENERALSEKRETÆREN KOMMENTERER

På den internationale sikkerhedspolitiske konference i München 6-8 februar var det den amerikanske vicepræsident Joe Bidens indlæg, der vakte mest opmærksomhed. For første gang blev den nye amerikanske udenrigspolitik

præsenteret i en europæisk sammenhæng. Det gennemgående træk var et tydeligere amerikansk engagement globalt med større krav til allierede og partnere, ikke mindst i Europa.

USA selv vil gøre mere og forlange mere af partnere og allierede. Det var et gennemgående træk i Bidens ønske om "partnership whenever we can, alone only when we must". USA krævede fælles forpligtelser, ikke kun i ord men også i handling. En klar markering i Afghanistan-sammenhæng. USA strakte hånden ud til det iranske folk og den persiske civilisation, men afviste Irans atomprogram og støtten til terrorisme og tilbød forhandlinger eller konsekvenser i form af større pression og isolation. Vicepræsident Biden understregede, at der "ikke vil være nogen konflikt mellem vor sikkerhed og vore værdier"... ikke mindst i kampen mod international terrorisme. Hermed tog han klart afstand fra anvendelse af tortur.

Med senator Mitchells første orienteringsrunde i Mellemøsten var USA fra starten engageret i arbejdet for en "sikker, retfærdig og varig fred" mellem Israel og palæstenserne og Biden understregede behovet for samarbejde med Ægypten, Saudi Arabien og andre arabiske og europæiske partnere.

I forhold til Afghanistan og Pakistan vill USA komme med en strategisk revurdering og Biden efterlyste input og støtte fra USAs partnere.

Det ikke var tilfældigt, at Præsident Obamas første interview var med Al-Arabiya; det skulle ses som et tegn på gensidig interesse og gensidig respekt i forhold til den muslimske verden, understregede Biden og pegede på forsvar, diplomati, udvikling og demokrati som de fire hjørneste i en fremadrettet amerikansk udenrigspolitik. I forbindelse med NATOs 60 års jubilæum lagde USA vægt på såvel det kollektive forsvar (artikel 5) som behovet for nye

kapabiliteter for at imødegå trusler og udfordringer som masseødelæggelsesvåben, terrorisme og cyberangreb og forsyningsikkerhed.

USA ønsker et stærkere NATO-EU samarbejde og afviser det russiske nul-sumssynspunkt, hvor NATOs gevinster = Ruslands tab og russisk styrke = NATOs svaghed. Mht. Rusland understregede Biden behovet for fornyet samarbejde og accept af uenighed på de felter, hvor samarbejdet ikke lader sig gøre.

Interessant er ikke mindst om-talen af energisikkerhed. Det er i høj grad en del af NATOs nye strategi understregede den nye sikkerhedspolitiske rådgiver Jim Jones, general og tidligere formand for den amerikanske Atlantsammenslutning, i München. Udenrigsminister Hillary Clinton påpegede i sin høring i senatet i januar, at Rusland er ved at skabe en parallel til OPEC på gasområdet og advarede om, at Rusland ved sine handlinger, stop for gasleverancer og opkøb af europæiske gaskonsortier, var ved at skabe en sikkerhedsudfordring som USA ikke kunne lade blive upåagtet.

I den kommende tid må man forvente, at der bliver øget amerikansk pres for samarbejde med EU-landene for at støtte Nabucco gasledningen, der skal være med til at skabe spredning af energiforsyninger og dermed undgå afhængighed af de russiske gasleverancer til Europa. Sigende var i München, at den tyske kansler Angela Merkel ikke svarede på et spørgsmål om den tyske holdning til Nabucco - en illustration af Tysklands kritiske afhængighed af russiske leverancer og, måske også, manglende vilje til en større grad af diversificering af gasleverancer i fremtiden. En eventuel Nordstream gasledning i Østersøen vil jo kun styrke afhængigheden af Rusland og ikke fremme muligheden for energileverancer udenom Rusland.

Som tidligere nævnt har Atlantsammenslutningen gennem de

seneste to år i publikationer og på seminarer søgt at rejse opmærksomhed om energiforsyningsikkerhed og agter fortsat at følge dette spor.

Så velkommen til en spændende forårssæson. Det er ikke kun Obama, der skal vise at han kan... det gælder alle med interesse for sikkerhedspolitik i en verden under hastig forandring.

- Troels Frøling

